

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOSOFIE**

Ideologia Contemporanului:

1922 – 1928

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

Conducător de doctorat:

PROF. UNIV. DR. VARTIC RODICA-MARTA

Student-doctorand:

FAUR EMILIA

2023

CUPRINS

CUPRINS	1
INTRODUCERE.....	3
PARTEA ÎNTÂI. REGÂNDIREA SPAȚIULUI POLITIC ROMÂNESC.....	9
1. CONTIMPORANUL DESPRE PROCESUL DIN DEALUL SPIRII.....	14
1.1. PROCESUL DIN DEALUL SPIRII: O MANEVRĂ POLITICĂ?	14
1.2. „CRIME OFICIALE”: CAZUL LEONTE FILIPESCU ȘI CAZUL GENERALULUI POPOVICI.....	26
1.3. SINTEZĂ	33
2. CONTRA MONOPOLULUI ECONOMIC LIBERAL	37
2.1. BANII ȘI PUTEREA	38
2.2. PROBLEME PUNCTUALE: DESPRE REFORMA AGRARĂ ȘI GESTIUNEA FINANȚELOR	47
2.3. SINTEZĂ	64
3. CONSTITUȚIA DE LA 1923	67
3.1. DESPRE OPOZIȚIA POLITICĂ.....	67
3.2. STAT MODERN, LAIC, DUPĂ MODEL FRANCEZ	73
3.3. SINTEZĂ	94
4. CHESTIUNEA EVREIASCĂ ÎN PAGINILE CONTIMPORANULUI	98
4.1. BUIMĂCEALA GENERALĂ	98
4.2. RĂSUNETUL CONFLAGAȚIEI MONDIALE ȘI ALTE NEAJUNSURI.....	102
4.3. ANTISEMITISMUL: O „DIVERSIUNE” POLITICĂ?.....	108
4.4. CONTRA PREJUDECĂȚILOR ȘI A INSTITUȚIONALIZĂRII ANTISEMITISMULUI.....	116
4.5. SINTEZĂ	124
CONCLUZIA PĂRȚII ÎNTÂI	126
PARTEA A DOUA: REGÂNDIREA CÂMPULUI CULTURAL ROMÂNESC.....	131
1. ÎNTRE EVOLUȚIE ȘI REVOLUȚIE – REDISCUTAREA TEORIILOR DESPRE CULTURA ROMÂNEASCĂ	135
1.1. CONTIMPORANUL & TITU MAIORESCU: DIAGNOZA VIEȚII CULTURALE	137
1.2. CONTIMPORANUL & C. DOBROGEANU-GHEREA: „ARTĂ CU TENDINȚI” ȘI „ARTĂ ÎN SLUJBA VIEȚII”	143
1.3. CONTIMPORANUL & E. LOVINESCU: „SINCRONISMUL REVOLUȚIONAR” FĂRĂ REST ESTE RĂSPUNSUL LA PROBLEMA „IMITAȚIEI”	160

1.4. SINTEZĂ	166
2. NAȚIONAL VERSUS INTERNAȚIONAL: REPERE.....	169
2.1. CONTRA CULTURII NAȚIONALE	170
2.2. COSMOPOLITISM ȘI INTERNAȚIONALISM	174
2.3. LA PAS CU VREMEA	177
2.4. ÎNSEMNE ALE COSMOPOLITISMUI.....	183
2.5. IMAGINÂND INTERNAȚIONALĂ „SPIRITUALĂ” ȘI „INTELECTUALĂ”	187
2.6. SINTEZĂ	191
CONCLUZIE PARTEA A DOUA	195
CONCLUZIA LUCRĂRII: IDEOLOGIA CONTIMPORANULUI	200
BIBLIOGRAFIE	208

CUVINTE-CHEIE:

Avangarda literar-artistică românească, perioadă interbelică, istorie intelectuală, „chestiunea evreiască”, ideologie, revoluție, naționalism, socialism, liberalism, democrație, totalitarism, cosmopolitism, internaționalism, teorie literară, sociologie, istorie, filosofie politică, estetică.

SINTEZA IDEILOR PRINCIPALE

În cultura românească interbelică, *Contimporanul* (1922-1932) rămâne nu doar cea mai longevivă revistă de avangardă literar-artistică românească, ci și cea mai complexă, prin natura programului social-politic și cultural pe care îl propune.

Contimporanul parcurge trei etape distincte, fiind un panopticum de opțiuni artistic-literare de avangardă, spre deosebire de alte nuclee avangardiste – *75 H. P.* (1924), *Punct* (1924-1925), *Integral* (1925-1928), *Alge* (1930-1931) sau *unu* (1928-1932), care iau naștere poziționându-se față de ea și care dezvoltă anumite curente ce își fac loc în paginile revistei. Ceea ce diferă în aceste trei etape este centrul de interes, însă, în esență, există o singură preocupare: care este calea potrivită de modernizare a României?

Răspunsul la această întrebare constituie ideologia politică și culturală a *Contimporanului*, adică scoate la iveală interesele și aspirațiile grupului de aici, care sunt ideile social-politice și literar-artistice pe care le împărtășește și cum sunt ele formulate.

Investigația a plecat de la materialul politic și artistic-literar al revistei din intervalul 1922-1929, în efortul de a reconstitui ideologia politică și culturală a *Contimporanului* și de a clarifica opțiunile politic-culturale ale redacției. Lucrarea oferă o analiză a textelor cu subiect politic-social din 1922-1923, întregind imaginea despre programul revistei și clarificând opțiunea doctrinară a grupului – pentru că, deși cercetătorii au observat că grupul ar fi situat la stânga spectrului politic, în legătură cu opțiunea doctrinară specifică, părerea lor nu este unanim împărtășită. Modul în care lucrarea se apleacă asupra programului artistic-literar de la revistă se înscrie în continuarea studiilor despre avangarda românească preocupate de analiza dinamicii grupurilor artistic-literare moderne locale. Totuși, spre deosebire de acestea, lucrarea nu tratează despre modul în care grupul de la *Contimporanul* s-a poziționat față de alte grupuri similare din epocă, ci despre ideologia culturală a revistei, pe care am indicat-o comparând proiectul cultural al grupului altor teorii relevante despre cultura românească. Din acest punct de

vedere, lucrarea propune un mod diferit de interpretare, în care *Contimporanul* este discutată în relație cu o tradiție teoretică autohtonă. Această abordare părăsește cadrul istoriei literare și deschide o perspectivă culturală mai largă.

Analiza materialului politic din 1922-1923 din *Contimporanul* arată că majoritatea comentatorilor de la revistă – Ion Vinea, Dem. Theodorescu, Tita Bobeș, Marius Lotar, Andrei Braniște, Jacques G. Costin, Ștefan F. Vidran, Ștefan Antim, Horia Maniu, Horia Verzeanu, Eugen Filotti, Nicolae Davidescu, Vladimir Nicoară, Petre Ciorăneanu, S. C. Irne, Ion Călugăru, Felix Aderca, V. Danoiu și alții – critică de pe poziții de principiu atât deciziile guvernului, la conducerea căruia se află președintele Partidului Național Liberal, Ion I. C. Brătianu, cât și pe acelea ale partidelor de opoziție, Partidul Socialist, Partidul Țărănist și Partidul Național Ardelean. „Contimporanii” pleacă în analiza câmpului politic românesc de la idei largi, democratice, de reprezentativitate, de pluralitate politică și de la respectarea drepturilor și libertăților umane și își iau angajamentul moral de a forma cultura politică a publicului lor țintă, tinerimea educată urbană, prin „[p]ropagarea ideii străvechi de umanitate și a principiului de democrație”¹. La revistă se discută despre cele mai importante evenimente politice: despre Procesul din Dealul Spirii, despre Constituția de la 1923, despre politicile economice de după Război și despre antisemitismul românesc. În toate aceste ocazii, „contimporanii” sugerează că poziția lor nu este partinică și că servește interesului național. În destule ocazii, însă, discursul din *Contimporanul* este similar celui din alte gazete situate la stânga spectrului politic, socialiste sau social-democrate – nu comuniste – cu care împărtășesc aversiunea față de politica Partidului Național Liberal. De pe poziții ideologice similare, sunt criticate politicile economice ale liberalilor români, care susțin comentatorii, favorizează hegemonia politică a Partidului Național Liberal; este dezavuată folosirea forței pentru intimidarea adversarilor politici (cum este cazul arestării socialiștilor sau a „crimelor oficiale”); și este reprobata întârzierea măsurilor de oprire a manifestațiilor antisemite. Luările de poziții de la *Contimporanul* nu sunt aliate întru totul celor din presa de opoziție – dovadă că, între publicațiile de stânga, revista face opinie separată și că nu face agenda unui partid politic. De pildă, în discuțiile despre constituantă, comentatorii fac mai mult decât să acuze caracterul liberal al actului fundamental al statului. Argumentele invocate de Eugen Filotti și Jacques G. Costin arată că grupul are un ideal politic, adică își dorește un stat românesc modern, laic, pe model francez, unde religia este o chestiune privată, și nu de stat și unde corpul politic este format

¹ *Ibidem.*

din cetățeni, indiferent de etnie, religie și sex – așteptările grupului sunt nerealiste, însă probează, încă o dată, că la *Contimporanul* se judecă după cele mai înalte principii democratice. Apoi, spre deosebire de alte gazete de stânga, la *Contimporanul*, Marius Lotar, Eugen Filotti și Nicolae Davidescu dezaprobă ideea formării unui „bloc de opoziție”, susținând că există deja pluralitate politică în România și că trebuie, mai degrabă, consolidate forțele de opoziție. În acest punct, „contimporanii” sunt nemulțumiți de lipsa de solidaritate în rândul membrilor partidelor din opoziție, de lipsa lor de program, de carismă și de interes național. De aceea, de pildă, cu ocazia procesului public este criticată decizia liderilor socialiști de a se afilia Cominternului.

Discuția despre consolidarea unei forțe de opoziție suficient de puternice cât să se opună liberalilor la următoarele alegeri scoate la iveală și faptul că la *Contimporanul* caută o alternativă pentru guvernare. În revistă nu se găsesc, însă, îndemnuri sau propagandă în vederea răsturnării regimului democratic prin revoluție sau lovitură de stat și nici de îndepărtare de la guvernare a liberalilor prin forță. Dimpotrivă, „contimporanii” se arată interesați de sănătatea vieții parlamentare românești și de crearea unui spațiu propice dezbaterii și dialogului politic. Ba chiar aduc argumente contra unei atari manevre politice, atunci când Ion Vinea, V. Danoiu și Horia Verzeanu discută despre „revoluția proletară” din Rusia și Bulgaria și despre ideologiile vremii. Ce pare să-și dorească grupul este o guvernare care reprezintă interesele claselor majoritare (țărani și muncitori), însă acest lucru, reiese din textele lor, trebuie să aibă loc pe căi democratice, prin sistem electoral.

Așadar, din analiza materialului politic al revistei, rezultă că opiniile despre opoziția politică și critica contra partidului de la guvernământ probează că grupul de la *Contimporanul* discută în limitele principiilor democratice și că au simpatii socialiste – din acest motiv, doctrinar, ar putea fi plasat în tabăra social-democraților, nu în cea a bolșevicilor.

Analiza materialului artistic-literar din *Contimporanul*, din perioada 1923-1929, arată că grupul de la revistă se apleacă asupra problemei sincronizării culturii românești cu cea europeană. Pentru a ilustra ideologia cultural-politică a revistei am comparat concepția colaboratorilor ei despre relația culturii românești cu cea europeană și concepția lor despre artă și literatură cu cele mai vizibile și mai influente modele pe care le aveau la dispoziție: critica organicistă a formelor fără fond a lui Titu Maiorescu, sincronismul lui E. Lovinescu și „arta cu tendinți” a lui C. Dobrogeanu-Gherea.

În acest sens, diagnoza culturală a „contimporanilor” a fost asemănată celei făcute de Titu Maiorescu și E. Lovinescu. Asemeni lui Titu Maiorescu, Felix Aderca, Benjamin

Fundoianu, Dem. Theodorescu, Tita Bobeș și alții au criticat alcătuirea instituțiilor culturale și incompetența directorilor de întreprinderi culturale, precum și lipsa de cultură și sterilitatea intelectuală a publicului românesc.

„Contemporanii” răspund entuziaști reflecției prudente a lui Titu Maiorescu privind calea de dezvoltare a culturii românești în relația ei cu o cultură civilizatoare – ca element pasiv (supusă) sau activ (partener) – susținând parteneriatul. În sprijinul acestei afirmații, „contemporanii” demonstrează că sunt la curent cu noile trenduri culturale și că participă în mod activ la viața avangardelor de pe continentul european, creând artă și literatură de export. După grupul de la revistă, acest lucru probează sincronicitatea culturii românești cu cea europeană. Din acest punct de vedere, spre deosebire de E. Lovinescu, pentru *Contemporanul* creațiile românești nu mai sunt considerate „de import”. Ele sunt rezultatul unei reflecții critice asupra materialului autohton și a principiilor artei și literaturii de avangardă din Europa.

În acest context, identitatea românească este ancorată de „contemporani” în cea europeană, creațiile literare și artistice fiind simultan reprezentări ale „sufletului” românesc și ale celui european – lucru care explică, de pildă, preferința colaboratorilor revistei pentru arta populară, pentru arta „primitivă”, pentru culoare, formă și expresie „pură”, esențializată.

De asemenea, promovarea constructivismului, futurismului sau abstracționismului și producerea de texte sau proiecte în baza principiilor acestor curente nu sunt întâmplătoare. Aceste curente răspund inovațiilor tehnice, urbanizării, telecomunicației în masă, care caracterizează „spiritul vremii”, căutând modul cel mai adecvat de a-l exprima și întăresc ideea că distanțele fizice și spirituale sunt anulate. „Spiritul vremii”, definit de dezvoltarea tehnică, produce o modificare la nivelul conștiinței umanității și a sensibilității, ducând la crearea unui stil unic peste tot de-a lungul continentului european, opunându-se individualismului și fragmentării, asimilând caracterul național al culturilor.

Datorită efectului unificator al „spiritului veacului”, problema nu se mai pune nici în termenii dezvoltării organice a culturii, nici a celei în salt. „Sincronismul revoluționar” a lui E. Lovinescu este în mod radical regândit pentru că, așa cum remarca și Vera Călin, el nu mai reușește să explice faptul că artiștii și scriitorii români din perioada denumită simbolic „modernistă”, au devenit lideri ai mișcărilor de avangardă occidentală². Pentru *Contemporanul*, în cultura românească nu mai poate fi vorba de „imitație”, nu în sensul pe

² Vera Călin, „Romanian Contributions to the European Avant-Garde”, în *Cross Currents*, Vol. 4, 1985, p. 337.

care continua să-l dea E. Lovinescu mișcărilor moderniste din România, adică sub forma adaptării formelor „străine” la fondul autohton sau de ridicare a fondului la formă. Atitudinea „contimporanilor” este una cosmopolită, unde schimbul intercultural de idei și concepții invită la o reflecție critică asupra materialului cultural național și a principiilor literar-artistice internaționale. „Imaginația cosmopolită” vine cu o regândire a „specificului național”, care nu mai este un element ce izolează o cultură, ci marchează pur și simplu diversitatea culturală, adică prelucrarea diferențiată a principiilor artistic-literare ale avangardelor europene. Adoptând această viziune cosmopolită asupra culturii, *Contimporanul* ancorează identitatea românească în cea europeană, arta și literatura (îndeosebi arta populară) fiind simultan produsul „înclinației” native – a „unei profunde *culturi orale*”, după cum afirma Marin Mincu – și produsul „sufletului” european.

Pentru *Contimporanul* cultura românească devine parte a constelației culturilor de pe continentul European, reprezentanții ei căutând alături de cei ai avangardei internaționale expresii ale noului stil al epocii, sub impulsul dictat de „spiritul vremii”. Schimbul bilateral este înlesnit de progres, mai ales de dezvoltarea tehnologiilor de comunicare și de noile mass media. El este rezultanta supunerii tuturor mișcărilor moderne avangardiste față de o suprainstanță, „spiritului vremii”, care, cum am amintit deja, modifică percepția și sensibilitatea umană, dând naștere unei „internaționale intelectuale”, în care geografia spirituală primează celei fizice.

În acest context, „contimporanii” își imaginează, utopic, o „internațională spirituală” sau „internațională intelectuală”, care ar reflecta această atmosferă de îndemn reciproc și de schimb creativ în vederea identificării expresiei spiritului epocii. Acest ideal descrie, de altfel, visul utopic al avangardelor europene de a anula barierele lingvistice și culturale și de a da un sens pozitiv multiculturalismului. În această configurație, nu mai există culturi „izolate”, periferice, ci numai idei și concepții, în afara proprietății cuiva, care străbat „ca un singur curent” tot continentul și care provoacă la dialog și reflecții. În această configurație abia cultura românească apare sincronă în mod integral oricărei culturi occidentale.

Indicarea ideologiei politice, cum apare ea între 1922-1923, devine utilă pentru clarificarea unor aspecte ale ideologiei culturale a revistei din următorii ani. Anul 1923 poate fi interpretat și ca o perioadă de tranziție de la discuțiile și analizele despre politică, la realizarea propriu-zisă de proiecte artistic-literare în scop social. *Contimporanul* respinge noțiunea de „artă pentru artă” – arta cu scop în sine –, căreia îi opune „arta în slujba vieții”, adică arta cu scop social. În această concepție, arta poartă amprenta epocii în

care este produsă și este pusă în slujba unei idei – o concepție similară celei de „artă cu tendinți” teoretizată de C. Dobrogeanu-Gherea. Ea este, însă, mai mult decât o reflecție asupra stării societății și asupra mijloacelor adecvate de expresie ale epocii. Artă socială are și o finalitate pragmatică, proiectele și obiectele artistice având o componentă utilitară – demers în care arta este așezată pe același plan cu oricare altă activitate de producție. Angajamentul social al grupului de la revistă se traduce, astfel, nu numai în popularizarea noii mișcări artistic-literare avangardiste și educarea gustului mulțimii, ci și în producerea de proiecte și bunuri culturale care servesc la propriu societății. Cu toate că au o puternică dimensiune politică, arta și literatura sunt create pornind de la o idee socială și nu devin o formă de propagandă politică.

Pornind de la aceste principii avangardiste, „contimporanii” observă neajunsurile din spațiul autohton, de la proasta alcătuire a construcțiilor, la lipsa unui proiect cumsecade de urbanizare, până la modul inadecvat de folosire a materialelor. Ce se cere este adaptarea la „spiritul vremii”, desemnând în acest caz adoptarea principiilor constructiviste și uniformizarea stilului, ca expresie a progresului, modernizării și industrializării. În acest demers, Ion Vinea susține abandonarea oricăror proiecte care sunt produse ale „stilului românesc”, el fiind sinonim cu „imitația” și „degenerarea”. În același timp, adoptarea „noului stil”, unic și nivelator al „vremii” reprezintă pentru directorul revistei o cale de eliminare a faliei culturale și de sincronizare cu modelele culturale occidentale.

La *Contimporanul* direcția culturii românești este dată de noua paradigmă culturală, care se clădește în baza unui singur impuls, anume în producerea de „revoluție permanentă” – în sensul căutării noului și încorporării spiritului epocii. Ce își propun, așadar, „contimporanii” este producerea de noi forme ale artei și literaturii prin destrucția și construcția de „tabuizări, restricționări și reducții ascetice, autoimpuse”, adică renunțarea voită de a face același lucru și de a merge în aceeași direcție („metanoia”) și provocarea schimbării fără vreo obligație exterioară („asceză temporală”)³. Acest mod de a reduce posibilitățile de expresie lărgiște capacitatea de reprezentare a „spiritului epocii” și asigură existența noutății permanente în artă – și ea este în mod cert cea mai prețioasă moștenire pe care avangardele o lasă posterității artistic-literare.

Așadar, analiza de conținut politic și artistic-literar din 1922-1929 din *Contimporanul* dovedește că grupul imaginează modernizarea politică și culturală a României pornind de la principiile politice și artistic-literare europene după care

³ Boris Groys, *Post-scriptumul comunist*, Editura Idea Design & Print, Cluj, 2009, p. 83.

reflectează asupra contextului local. „Contimporanii” își doresc un stat modern, laic, de model francez în care sunt respectate drepturile și libertățile câștigate la Revoluția Franceză (1789) – acesta este idealul lor politic. Reconsiderând relația culturii românești cu cea europeană, *Contimporanul* pretinde că a găsit soluția la problema importului – producând pentru prima dată în istorie artă și literatură pentru export – dovedind sincronicitatea integrală a culturii românești cu cea europeană. Investigarea articolelor politice a arătat că grupul de la revistă este în concepție social-democrat; iar a celor artistic-literare că este cosmopolit și internaționalist.

Lucrarea nu acoperă ultima etapă a revistei (1929-1932), care rămâne, astfel, o chestiune de cercetat în viitor. Din analiza sumară a articolelor din acest interval reiese că grupul de aici continuă să fie critic la adresa *status-quo*-ului și promotor al inovației și că opțiunile sale rămân, aparent, social-democrate, cosmopolite și internaționaliste. În ultima etapă a revistei pare că are loc o radicalizare a concepțiilor politice și artistic-literare. Pare că, în căutarea noutății și în dorința de a răspunde chemării „spiritului vremii”, grupul arată interes pentru ideologiile totalitare. Așa se explică, poate, de ce *Contimporanul* publică opiniile tinerilor rebeli din rândul generației '27 – Constantin Noica⁴ sau Mihail Sebastian⁵, de pildă – și o serie de articole controversate pe tema „ortodoxismului” scrise de Emil Riegler-Dinu⁶. Autenticismul, reducerea la „esențial”, înflăcărea, vitalitatea și elogiul tinereții nu sunt valori care apar abia în anii '30, ci sunt valori la care „contimporanii” consimt de la bun început și care acompaniază și stau la baza ideii de revoluție în secolul XX, înțeleasă ca forță de „devoalare a realului” („the end of «unreality»”⁷). În acest sens, ar fi utilă, poate, o analiză care compară generația de la *Contimporanul* cu generația '27, investigație care ar putea pleca de la observațiile lui Paul Cernat, care remarca o suprapunere de concepții ale cândva tinerilor de la *Contimporanul* și a noii generații de „revoluționari”⁸. Această investigație rămâne, deocamdată, un proiect de viitor.

⁴ C. Noica, „Note, cărți & reviste”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 100, Noiembrie 1931, p. 15.

⁵ Mihail Sebastian, „Povestea vorbii”, în *Contimporanul*, Anul VIII, No. 86, 1929, p. 4; Mihail Sebastian, „Deligventul Baudelare”, în *Contimporanul*, Anul VIII, No. 87, 1929, p. 2; Mihail Sebastian, „Povestea vorbii”, în *Contimporanul*, Anul VIII, No. 88, 1929, p. 4.

⁶ Emil Riegler-Dinu, „Allegoria Ortodoxă”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 101, decembrie 1931, p. 5.

⁷ Igor Cherstich, Martin Holbraad, Nico Tassi, „5. Revolution and Ideology: Truth, Lies, and Mediation”, în *Anthropologies of Revolution. Forging Time, People and Worlds*, First Edition, Editura University of California Press, Oakland, California, 2020, p. 113.

⁸ Paul Cernat, *Vase comunicante. (Inter)fețe ale avangardei românești interbelice*, Editura Polirom, Iași, București, 2018, p. 75, p. 79, pp. 87-88.

METODOLOGIA DE CERCETARE

Lucrarea de față se consideră o contribuție la istoria intelectuală a perioadei, preferând în mod necesar o abordare interdisciplinară, implicând în analiza de conținut a revistei concepte și idei de teorie politică, filosofie, economie, precum și critică literară și artistică. Demersul este inductiv, investigația plecând de la analiza textelor cu temă politică, socială, economică și artistic-literară ale *Contimporanului* în vederea identificării opțiunilor ideologice politice și culturale ale grupului de la revistă.

SINTEZA CAPITOLELOR

Lucrarea este compusă din două părți: *Partea întâi. Regândirea spațiului politic românesc*, unde este analizat materialul politic din primii ani ai *Contimporanului*, adică 1922-1923 și *Partea a doua. Regândirea spațiului cultural românesc*, unde se tratează despre conținutul literar-artistic din perioada avangardistă a revistei, adică 1924-1928.

În *Partea întâi...* este investigat conținutul socio-politic al articolelor din revistă cu scopul de a identifica ideologia politică a grupului de la revistă. Este descris, așadar, unghiul din care „contimporanii” analizează evenimentele și deciziile politice ori economice ale zilei, punctându-se concepțiile care stau în spatele criticii adresate de ei guvernului liberal. La finalul acestei secțiuni din lucrare ar trebui să fie limpede modul în care „contimporanii” și-au imaginat modernizarea statului românesc, precum și felul în care au înțeles ei rolul statului și principiile politice în baza cărora se întemeiază.

În *Partea a doua...* este analizat modul în care „contimporanii” se poziționează în interiorul culturii românești și cum își înțeleg ei contribuția la avangarda internațională. Această parte a lucrării tratează despre ideologia culturală a *Contimporanului* și are drept scop identificarea viziunii generale pe care colaboratorii revistei au avut-o despre cultura românească și felul în care ea se prezintă în relație cu cea europeană, plecând de la analiza materialului artistic-literar al revistei, din perioada 1923-1929 și folosind drept reper și grilă de interpretare lucrările a trei notabili teoreticieni români: Titu Maiorescu, E. Lovinescu și C. Dobrogeanu-Gherea.

Partea întâi... a lucrării cuprinde patru capitole, care corespund temelor principale tratate în *Contimporanul..* În 1. *Contimporanul despre Procesul din Dealul Spirii* este analizată reacția „contimporanilor” la „procesul comuniștilor” din 1921, intentat membrilor Partidului Socialist, atentatorilor de la Senat și altor suspecți de atentat la siguranța statului, arestați în perioada 1920-1921. În 2. *Contra monopolului economic liberal* sunt investigate

articolele cu subiect economic din revistă și sunt identificate rațiunile pentru care colaboratorii *Contimporanului* critică măsurile economice trecute de liberalii ajunși la guvernare la 1922. În 3. *Constituția de la 1923* sunt acoperite comentariile din *Contimporanul* care vizează articolele noii Constituții considerate problematice de grupul de la revistă, adică articolele 8, 22, 25, 17 și 19 ale Constituției din 1923, care vorbesc despre „religia oficială” a statului, despre votul universal, despre libertatea presei și despre „naționalizarea subsolului”, analiză care arată cel mai bine măsura nerealistă după care „contimporanii” judecă deciziile politice ale guvernanților. Și în 4. *Chestiunea evreiască în paginile Contimporanului* se tratează despre felul în care apare discutat fenomenul antisemit la revistă.

Partea a doua... a lucrării cuprinde două capitole. În 1. *Între evoluție și revoluție – rediscutarea teoriilor despre cultura românească* este descrisă diagnoza culturală pe care o fac „contimporanii”, nemulțumirile lor legate de viața culturală a capitalei, modul în care înțeleg rolul artei și al artistului în noua paradigmă culturală și felul în care au răspuns problemei importului cultural. Analiza materialelor artistic-literare scoate la iveală că opțiunea pentru futurism, constructivism și simultaneism se potrivește regândirii „sincronismului revoluționar” și că reprezintă o soluție pe care „contimporanii” o dau problemei „imitației”. În 2. *Naționalism vs. Internaționalism* este explicat felul în care înțeleg „contimporanii” conceptul de „specific național” și cum îl integrează ei viziunii globale, colective și internaționale a avangardelor.

CONTRIBUȚIA PERSONALĂ

Lucrarea oferă o analiză a textelor cu subiect politic-social din 1922-1923 și întregeste, astfel, imaginea despre programul *Contimporanului*, clarificând opțiunea doctrinară a grupului – pentru că, deși cercetătorii au observat că grupul ar fi situat la stânga spectrului politic, în legătură cu opțiunea doctrinară specifică, părerea lor nu este unanim împărtășită. Modul în care lucrarea se apleacă asupra programului artistic-literar de la revistă se înscrie în continuarea studiilor despre avangarda românească preocupate de analiza dinamicii grupurilor artistic-literare moderne locale. Totuși, spre deosebire de acestea, lucrarea nu tratează despre modul în care grupul de la *Contimporanul* s-a poziționat față de alte grupuri similare din epocă, ci despre ideologia culturală a revistei, care este indicată comparându-se proiectul cultural al grupului altor teorii relevante despre cultura românească. Din acest punct de vedere, lucrarea propune un mod diferit de interpretare, în care *Contimporanul* este discutată în relație cu o tradiție teoretică

autohtonă. Această abordare părăsește cadrul istoriei literare și deschide o perspectivă culturală mai largă.

BIBLIOGRAFIE

Bibliografie primară

Contimporanul, Anul I-XI, No. 1-102, 1922-1932*.

*Aderca, F., „Deschideți bordeluri! O propunere practică pentru stârpirea antisemitismului”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 21, 9 Decembrie 1922, pp. 4-5.

Aderca, F., „Farsa”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 8, 22 Iulie 1922, p. 15.

Aladin, „«Adevărul», «Lupta» și «Lumina» sau farsele d-lui Mille”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 11, 2 Septembrie 1922, pp. 12-13.

ALADIN, „Avocații generalului Popovici”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 7, 15 Iulie 1922, p. 3.

ALADIN, „Comedia declasaților”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 5, 1 Iulie 1922, pp. 7-8.

Aladin, „Cu huliganii.”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 22, 16 Decembrie 1922, pp. 4-5.

ALADIN, „Mobilizarea proletariatului”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 3, 17 Iunie 1922, p. 11.

Arghezi, T., „Inginerul redactor”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. 3.

B. FD., „Note de teatru”, în *Contimporanul*, No. 17, Anul I, 11 Noembrie 1922, p. 14.

Blok, Alexandru, „Noi Sciții”, trad. Sergiu Romof, în *Contimporanul*, Anul I, No. 8, 22 Iulie 1922, p. 7.

Bobeș, T., „Asasinatul politic considerat ca omagiu”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, pp. 3-4.

Bobeș, T., „Criza unei atitudini estetice”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 17, 11 Noembrie 1922, p. 10.

Bobeș, T., „Criza unei atitudini estetice”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 17, 11 Noembrie 1922, p. 10.

Bobeș, T., „Economia din capul Corbescului”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 3, 17 Iunie 1922, pp. 14-15.

Braniște, A., „Reprezentăția de adio...”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 9, 5 August 1922, p. 2.

Braniște, Andrei, „În jurul câtorva fapte diverse”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. 2.

Ciorăneanu, Petre, „«Impunitatea presei»”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 20, 2 Decembrie 1922, pp. 4-5.

Ciorăneanu, Petre, „Universitatea s'a închis. Săptămâna”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 22, 16 Decembrie 1922, p. 2.

Climax, „Despre ură”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 9, 5 august 1922, pp. 3-4.

Costin, G. I., „«Ochiul lui Dumnezeu»”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 5, 1 Iulie 1922, p. 11.

Costin, G. I., „Brătienizarea subsolului”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, pp. 12- 13.

Costin, G. I., „Crima lui Ștefan Szabo”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 24, 30 Decembrie 1922, p. 5.

Costin, G. I., „Cronica economică sau cele șapte plăgi.”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 17, 11 Noembrie 1922, pp. 5-6.

Costin, G. I., „Românii care se deșteaptă”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 16, 4 Noembrie 1922, pp. 3-4.

Crysaor, „Cuib de Nobili”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 22, 16 Decembrie 1922, p. 6.

Cs., G. I., „Povestea vorbei”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 22, 16 Decembrie 1922, p. 16.

Cs., G. I., „Refacerea Căilor Ferate Române”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 21, 9 Decembrie 1922, p. 11.

D. T., „Maestrul Gogu”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 3, 17 Iunie 1922, pp. 7-9.

Davidescu, N., „Centenarul lui Petöfi”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 9, 5 August 1922, p. 5.

Davidescu, N., „Intelectualitatea în eventualitate”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, p. 8.

Davidescu, N., „Intelectualitatea în eventualitate”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, pp. 8-9.

Davidescu, N., „Scriitorul bugetivor”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 3, 17 Iunie 1922, p. 12.

Dem. Theodorescu, „Recunoștința unui amnistiat”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 2, 10 Iunie 1922, p. 7.

Desen de A. Dragoș, „Lucrările pentru noua Constituție”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 7, 15 Iulie 1922, p. 1.

Desen de Maur, în *Contimporanul*, Anul I, No. 17, 11 Noembrie 1922, p. 9.

Dobrogeanu-Gherea, Al., „Rezultatele luptei”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 4, 24 Iunie 1922, p.

F. n., „Alți români care se deșteaptă”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 21, 9 Decembrie 1922, p. 16.

F. n., „Portret Camil Petrescu”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 2, 10 iunie 1922, p. 9.

F. n., „Povestea Vorbei”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. pp. 13-16.

F. n., „Povestea vorbei”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 21, 9 Decembrie 1922, p. 16.

F. n., „Povestea vorbii”, „Calendarul d-lui Brătianu”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 15, 29 Octombrie 1922, p. 16.

F. n., f. t., *Contimporanul*, Anul I, No. 2, 10 Iunie 1922, p. 1.

F.n., „Povestea vorbei”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, pp. 13-15.

Filotti, Eugen, „Maximilian Harden”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 7, 15 Iulie 1922, p. 8.

Filotti, Eugen, „Ortodoxie”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 16, 4 Noembrie 1922, p. 4.

Filotti, Eugen, „Primejdia”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, pp. 6-7.

Fundoianu, B., „Ferestre spre Occident”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, pp. 11-12.

Fundoianu, B., „La moartea lui Zamfirescu”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 2, 10 iunie 1922, p. 12.

Fundoianu, B., „Stagiunea «Pompierilor. Note de teatru –», în *Contimporanul*, Anul I, No. 11, 2 Septembrie 1922, p. 8.

I. V., „Cincantenarul lui Théofile Gauthier”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 16, 4 Noembrie 1922, p. 13.

- IOVA., „Popovici asasinul”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 5, 1 Iulie 1922, p. 9.
- Irne, C. S., „Walter Rathenau”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 5, 1 Iulie 1922, p. 6.
- Jingo, „Domnii Brătianu”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 4, 24 Iunie 1922, pp. 5-6.
- Lotar, „«Fot Uniferzal»”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 13, 1 Octombrie 1922, p. 2.
- Lotar, „Când demobilizăm?”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 4, 24 Iunie 1922, p. 4.
- Lotar, „După consolidare”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, p. 2.
- Lupu, Dr. N., „Bun sosit!”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. 1.
- Nicoară, Vladimir, „Chipuri din țara idealului. Jandarmul”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 14, 15 Octombrie 1922, pp. 7-14.
- P. V. F., „Povestea vorbeii”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 2, 10 Iunie 1922, p. 15.
- Peltz, I., „Cangrena. Însemnări pe un epilog roșiu””, în *Contimporanul*, Anul I, no. 13, 1 Octombrie 1922, p. 3.
- Petrescu, Camil, „Vrem s'avem faliții noștri”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. 6.
- Regele Solomon, „«Șantaj și calomnie» sau recompensa ziaristului român”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 8, 22 Iulie 1922, p. 13.
- Regele Solomon, „Tânguirea D-lui Iorga”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 9, 5 August 1922, p. 8.
- Savel, Vasile, „Liberalii își trimet partizanii în pușcării!”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 12, 16 Septembrie 1922, p. 12.
- Savel, Vasile, „Sporirea soldelor”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, p. 11.
- Spina, G., „Antisemitism cazon”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 3, 17 Iunie 1922, p. 13.
- Spina, G., „Asupra «literaturii de mâine», devenită de astăzi”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 9, 5 August 1922, pp. 5-6.
- Spina, G., „Les dieux ont soif...”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 24, 30 Decembrie 1922, p. 6.
- Streitman, St. H., „Revizuirii”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 4, 24 Iunie 1922, p. 12.
- Streitman, St. H., „Diversiunea”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 23, 23 Decembrie 1922, pp. 2-3.

Streitman, St. H., „Libertatea presei”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 17, 11 Noembrie 1922, pp. 2-3.

T., „Constantin Mille”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 11, 2 Septembrie 1922, p. 15.

Theodorescu, Dem., „Recunoștința unui amnistiat”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 2, 10 Iunie 1922, p. 7.

Theodorescu, Dem., „Rușinea de a fi român”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. 4.

Titeanu, Eugen, „Arc de triumf?”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, pp. 11-12.

Titeanu, Eugen, „Muzeul militar”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 8, 22 Iulie 1922, p. 16.

V., „Amnistia”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 1, 3 Iunie 1922, p. 7.

Verzeanu, Horia, „«Jos Jidanii!»”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 24, 30 Decembrie 1922, p. 7.

Verzeanu, Horia, „Holera fascistă”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 16, 4 Noembrie 1916, pp. 6-7.

Verzeanu, Horia, „Reacțiunea”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 23, 23 Decembrie 1922, p. 9.

Vidran, F. St., „Două mari familii”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 20, 2 Decembrie 1922, p. 10.

Vidran, F. St., „Petrolul”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 21, 9 Decembrie 1922, p. 8.

Vinea, I., „Iar libertatea presei!”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 18, 18 Noembrie 1922, p. 4.

Vinea, I., „Miron Cristea, comisar regal”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 3, 17 Iunie 1922, p. 6.

Vinea, I., „Politicienii, presa și ziaristii”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 6, 8 Iulie 1922, pp. 4-6.

Vinea, I., „Sabia și vremile”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 10, 19 August 1922, p. 2.

Vinea, I., „Sabia și vremile”, în *Contimporanul*, Anul I, No. 10, 19 August 1922, p. 2.

Vinea, I., „Valuta și legenda”, în *Contemporanul*, Anul I, No. 7, 15 Iulie 1922, pp. 2-3.

Vladescu, M. George, „Hoitul universitar”, în *Contemporanul*, Anul I, No. 9, 5 August 1922, pp. 14-15.

Vladescu, M. George, „Scrisoare din Berlin, Iulie, 1922”, în *Contemporanul*, Anul I, No. 9, 5 August 1922, pp. 13-14.

„Bustul poetului italian Vasari de Prampolini”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 2.

„Carafă de Arhipenko”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 41, Sâmbătă 6 Mai 1923, p. 1.

„Desen de Ross”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 4.

„Interior de Campedonk”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 42, Duminică 10 Iunie 1923, p. 1.

„Jaurès. Xilografie de Lebedef”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 43, Sâmbătă 23 Iunie 1923, p. 1.

„Jucătorii de Theo van Doesburg”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 35, 17 Martie 1923, p. 1.

„Metropola de Fernand Léger”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 3.

„Monumentul funerar din Weimar în amintirea celor căzuți de Walter Gropius (în beton)”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 3.

„Pentru contemporani”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 34, Sâmbătă 10 Martie 1923, p. 4.

„Port Vechi de Marguerite Crissay”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 39-40, Sâmbătă 21 Aprilie 1923, p. 1.

Aderca, F., „O zi la Brașov – Note de drum –”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 43, Sâmbătă 23 Iunie 1923, p. 3.

Aderca, F., „Pentru directorii de teatru, actor, scriitori și toți iubitorii de artă dramatică”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 28, Sâmbătă 27 Ianuarie 1923, p. 1.

Aderca, F., „Teatru Mic: Farmecul întâmplării (Les plaisirs du Hasard) 4 acte de René Benjamin”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 26, Sâmbătă 13 Ianuarie 1923, p. 2.

Aladin, „Evreii și Huliganii”, în *Contemporanul*, Anul II, No. 33, Sâmbătă 3 Martie 1923, p. 1.

ALADIN, „Învățăture bulgărești”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 43, Sâmbătă 23 Iunie 1923.

Aladin, „Tâlcul scandalului”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 1.

ANTIM, ST., „Lipsa de numerar”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 28, Sâmbătă 27 Ianuarie 1923, p. 2.

Antim, St., „Minorii și minoritățile”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 1.

Antim, St., „Reforma constituțională”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 26, Sâmbătă 13 Ianuarie 1923, p. 1.

Arghezi, Tudor, „Anton Pan”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 3.

Arnauld, Celine, „Les Cordes du rail”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 41, Sâmbătă 6 Mai 1923, p. 1.

Bobeș, T., „«Visul unei nopți de vară» feerie în 5 acte de Shakespeare”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 2.

C. P., „Instinctul de conservare al d-lui Grigoraș Filipescu”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 33, Sâmbătă 3 Martie 1923, p. 4.

Călugăru, Ion, „Cei osândiți...”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 39-40, 21 Aprilie 1923, p. 3.

Călugăru, Ion, „George Coșbuc”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 31, Sâmbătă 17 Februarie 1923, p. 4.

Călugăru, Ion, „Paștile de acum”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 3.

Ciorăneanu, Petre, „În jurul unei cauze”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 1.

Ciorăneanu, Petre, „Tot criza universitară”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 2.

Ciorăneanu, Petre, „Tot criza universitară”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 2.

Cizec, O. W., „Studentul de Ivan Goll”, traducere de Ion Pilat, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 1.

Costin, G. I., „Biblia un nou pericol național. Regina sub interdicție”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, pp. 1-2.

Costin, G. I., „Notițe muzicale”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 3.

Crysaor, „Constituția orbilor”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 1.

Cs, G. I., „Povestea vorbii”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 33, Sâmbătă 3 martie 1923, p. 4.

Danoiu, V., „Evreii în Cultura Română. II.”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 41, 6 Mai 1923, p. 2.

Danoiu, V., „Evreii în Cultura Română”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 39-40, 21 Aprilie 1923, p. 4.

Dermée, Paul, „Scrisori de artă. Cumpărătorul de tablouri”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 44, Sâmbătă 7 Iulie 1923, p. 2.

Desen de Marcel Iancu, „»FACLA«. N. D. COCEA”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 26, Sâmbătă 13 Ianuarie 1923, p. 1.

Desen de S. Maur, „Grupul «Insula»: d. B. Fundoianu”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 3.

Diodem, „În lipsa unui esperato”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 26, 13 Ianuarie 1923, p. 3.

Doesburg, v. Theo, „Contra artiștilor imitatori”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 34, Sâmbătă 10 Martie 1923, p. 3.

Eftimiu, Victor, „Învățăături”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 3.

F. A. V., „Politica și afacerile”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 33, Sâmbătă 3 Martie 1923, p. 3.

F. n., „Avangarda rusă”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 42, Dumincă 10 Iunie 1923, p. 3. Este vorba despre „Frații lui Serapion”. Se promite publicarea într-un număr viitor a manifestului „Fraților Serapion”, însă nu mai apare.

F. n., „Cultura d-lui Mavrodi”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 33, Sâmbătă 3 Martie 1923, p. 3.

F. n., „Expoziții la Maison d'Art”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 26, Sâmbătă 13 Ianuarie 1923, p. 4.

F. n., „Foametea pe Volga”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 4.

- F. n., „Huliganismul în presă”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 41, 6 Mai 1923, p. 4.
- F. n., „Huliganismul în presă”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 41, 6 Mai 1923, p. 4.
- F. n., „Pentru cetitori și scriitori”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 4.
- F. n., „Povestea vorbei. Alice Cocea”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 4.
- F. n., „Povestea vorbei”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 26, Sâmbătă 13 Ianuarie 1923, p. 4.
- F. n., „Povestea vorbei”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 4.
- F. n., „Pravoslavnicul”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 36, Sâmbătă 24 Martie 1923, p. 1.
- F. n., „Profesori antisemiți”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 35, Sâmbătă 17 Martie 1923, p. 3.
- F. n., „Români în străinătate”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 39-40, Sâmbătă 21 Aprilie 1923, p. 4.
- F. n., „Spilcui”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 2.
- F. n., „Știri din Italia”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 42, Duminică 10 Iunie 1923, p. 4.
- F. n., f. t., *Contimporanul*, Anul II, No. 31, 17 Februarie 1923, p. 4.
- F. n., f. t., *Contimporanul*, Anul II, No. 33, Sâmbătă 3 Martie 1923, p. 3.
- F. n., f. t., în *Contimporanul*, Anul II, No. 37 – 38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 4.
- F. n., f. t., în *Contimporanul*, Anul II, No. 41, Sâmbătă 6 Mai 1923, p. 2.
- F. n., f. t., în *Contimporanul*, Anul II, No. 44, Sâmbătă 7 Iulie 1923, p. 4.
- F. n., traducere „Aviația dramatică în Italia. Teatrul aerian”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 27, 20 Ianuarie 1923, p. 3.
- F., „Cum s'a făcut ocupația”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 36, Sâmbătă 24 Martie 1923.
- F.n., f. t., în *Contimporanul*, Anul II, No. 31, 17 Februarie 1923, p. 4.
- Fundoianu, B., „Eminescu”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 3.

- Goll, Ivan, „Village”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 44, Sâmbătă 7 Iulie 1923, p. 4.
- Huelsenbeck, Richard, „ Scrisori din Germania. Agonie”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 42, Dumincă 10 Iunie 1923, p. 2.
- I. Cy., „O șezătoare a insulei Antologia Română”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, Sâmbătă 3 Februarie 1923, p. 2.
- I. V., „Aventura d-lui Iorga, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 1.
- I. V., „Cocea și pizma dinastică”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 43, Sâmbătă 23 Iunie 1923, p. 4.
- I. V., „Talente noi”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 43, Sâmbătă 23 Iunie 1923, p. 4.
- I., „Mici pogromuri în Șipote”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 36, Sâmbătă 24 Martie 1923, p. 1.
- K., „Acțiunile «Stelei române». Constituția și succesiunea la guvern”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 4.
- Larbaud, Valery, „Dolly”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 31, Sâmbătă 17 Februarie 1923, pp. 2-3.
- Maniu, Horia, „Valuta sub liberali”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 28, Sâmbătă 27 Ianuarie 1923, p. 4.
- Marinetti, F. T., „Sensibilitatea futuristă (Distrugea Sintaxei. Imaginație fără șir. Cuvinte în libertate)”, trad. de C. Ercul, în *Contimporanul*, Anul II, No. 44, Sâmbătă 7 Iulie 1923, p. 3.
- Marinetti, F. T., „ALBA ȘI ROȘUL. Trisinteză de Marinetti. Tradusă după manuscris de M. Mircea”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 39-40, Sâmbătă 21 Aprilie 1923, p. 3.
- Paharnicul Fiere, „Grâul din neghină: Maestrul C. Nottara”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 26, Sâmbătă 13 Ianuarie 1923, p. 1.
- Petrescu, Camil, „Numerus Clausus”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 32, Sâmbătă 24 Februarie 1923, p. 2.
- Philippe, Charles-Louis, „Calvarul”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 37-38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923, p. 1.
- Rosenberg, Leonce, „Cubism și empirism”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 39-40, Sâmbătă 21 Aprilie 1923, p. 5.

Schwitters, Kurt, „Memoriile Annei Blume în Plumb” (fragment), traducere de I. C., în *Contimporanul*, Anul II, No. 35, 17 Martie 1923, p. 2.

SINBAD, „Un adevărat liberal”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 31, Sâmbătă 17 Februarie 1923.

Theodorescu, Dem., „Libertatea presei și Gazetarii”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 37- 38, Sâmbătă 7 Aprilie 1923.

V., „Alarma”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 27, Sâmbătă 20 Ianuarie 1923, p. 4.

Vd., Șt., „Liga pentru Drepturile omului”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 42, Duminică 10 Iunie 1923, p. 1.

Vidran, F. St., „Burghezia se sinucide”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 39-40, Sâmbătă 21 Aprilie 1923, p. 1.

Vidran, F. St., „Cooperăție rurală”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 29, 3 Februarie 1923, p. 3.

Vinea, I., „Arta lui Adrian Maniu”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 28, 27 Ianuarie 1923, p. 4.

Vinea, I., „Constituția veselă”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 35, Sâmbătă 17 Martie 1923.

Vinea, I., „Cultură și antisemitism”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 30, Sâmbătă 10 Februarie 1923, p. 2.

Vinea, I., „N. D. Cocea”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 44, Sâmbătă 7 Iulie 1923, p. 1.

Vinea, I., „Silberman la noi”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 31, Sâmbătă 17 Februarie 1923, p. 1.

Vinea, Ion, „Premergătorii”, în *Contimporanul*, Anul II, No. 44, Sâmbătă 7 Iulie 1923, p. 3.

„Desen de Charles Teige (Praga)”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 46, 16 Mai 1924, p. 12.

„Ghitară de Juan Gris (Paris)”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 48, Octombrie, 1924, p. 7.

„L. Kassak: Linoleum”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 47, Septembrie, 1924, p. 1.

„Lemn de Hans Arp”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 49, Noembrie 1924, p. 4.

„Prima Expoziție Internațională de Artă Modernă în România”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 48, Octombrie, 1924, p. 8.

„Tarantella (construcție dinamică) de PRAMPOLINI (Roma)”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 46, 16 Mai 1924, p. 14.

Arp, Hans, „Die Blumensphynx”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 7.

Breton, André, „—”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 9.

Ciprian, G., „Hurmuz”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 45, Aprilie 1924, p. 4; însoțit de un portret de Marcel Iancu, „Hurmuz. Portret de Marcel Iancu”.

Contemporanul, „Manifestul activist către tinerime”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 46, 16 Mai 1924, p. 2.

Emié, Louis, „Portrait de Max Jacob”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 46, 16 Mai 1924, p. 15.

F. n., „Afișul expoziției internaționale”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 1.

F. n., „Catalogul Expoziției «Contemporanul»”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 16.

F. n., „Catalogul Expoziției «Contemporanul»”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 16.

F. n., „O mișcare modernă în exil”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 46, 16 Mai 1924, p. 12.

F. n., „Prima expoziție de artă internațională...”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 48, Octombrie, 1924, p. 8.

F. n., „Prima expoziție de artă modernă”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 49, Noembrie 1924, p. 6.

F. n., f. t., [anunț conferință Marinetti] în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 4.

F. n., f. t., în *Contemporanul*, Anul III, No. 48, Octombrie, 1924, p. 8.

F. n., f. t., în *Contemporanul*, Anul III, No. 49, Noembrie 1924, p. 7.

F. n., f. t., în *Contemporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 11.

F.n, f. t., în *Contemporanul*, Anul III, No. 47, Septembrie, 1924, p. 2.

Iancu, Marcel, „Însemnări de artă”, în *Contemporanul*, Anul III, No. 45, Aprilie, 1924, p. 7.

Iancu, Marcel, „Însemnări de artă”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 45, Aprilie, 1924, p. 7.

Iancu, Marcel, „Stil Nou: Arhitectura”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 48, Octombrie, 1924, p. 2.

Linze, Georges, „Anatomie du paysage”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 3.

Marinetti, F. T., „Cuvinte în libertate”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 5.

Maxy, H. M., „Demonstrația plastică internațională a «Contimporanului»”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 49, Noembrie, 1924, p. 2.

Schwitters, Kurt, „MERZ”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 12.

Seuphor, M., „CR I No. 5” și „CR No. 8 Portrait de l'Artiste”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, p. 11.

Szczuka, M., „Mișcarea artistică în Polonia”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 48, Octombrie, 1924, p. 7.

Vinea, I., „Comemorarea Messiei Roșii”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 34, Sâmbătă 10 Martie 1923, p. 1.

Vinea, I., „Promisiuni”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 50-51, 30 Noembrie – 30 Decembrie 1924, pp. 2-3.

Vinea, Ion, „Filtre”, în *Contimporanul*, Anul III, No. 49, Noembrie 1924, p. 6.

„Compoziție de Sidney Hunt”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 60, Septembrie 1925, p. 4.

„Expoziția Contimporanul: Marcel Iancu-Milița Petrașcu.”, cu „Catalogul expoziției”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 65, 15 Martie 1926, p. 8.

„L'Exposition Internationale du «Contimporanul»”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie 1925, p. 8.

„Sydney Hunt (Londra): Compoziție (pictura)”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 61, Octombrie 1925, p. 3.

Arghezi, T., „Lettres d'Italie”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 62, Octombrie 1925, p. 4.

Coccea, D. N., „Excelenta Sa Ioan I. H. H. Pantelimon. Suflet frământat în noapte*”, în *Contimporanul*, Anul IV, no. 59, 28 Mai 1925, pp. 9-10.

Coccea, D. N., „Vine domnița!...”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, pp. 12-13.

Costin, G. I., „Pianul”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 61, Octombrie 1925, p. 4.

Costin, G. I., „Popice”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie 1925.

Dr. Ad. Behne, „Funcțiune și formă”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar, 1925, pp. 11-12.

Eliad, S., „Moartea lui Wiking Eggeling”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 61, Octombrie 1925, p. 6.

Eliad, Sandu, „Teatrul Teatrului”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, Martie 1925, p. 2.

F. n., „Academia de arte decorative”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie, 1925, p. 7.

F. n., „Recital Contimporanul”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie 1925, p. 5.

F. n., „VINICIO PALADINI — ARTE NELLA RUSSIA DEI SOVIETS — ROMA 1925 EDIZIONI DELLA BILANCIA (con 9 riproduzioni)”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie 1925, p. 8.

F. n., f. t., în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar 1925, p. 14.

F. n., f. t., în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, Martie 1925, p. 16.

F.n., „L'Exposition Internationale du «Contimporanul»”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie 1925, p. 8.

Fondane, Benjamin, „Exercise de Français á Bébè Vine...”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, p. 4.

Iancu, M., „Arhitectură”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 62, Octombrie 1925, p. 5.

Iancu, M., „Constructivism și arhitectură”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar 1925, pp. 12-13.

Iancu, Marcel, „Arhitectura de mâine”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 61, Octombrie 1925, p. 6.

Iancu, Marcel, „Arhitectura nouă”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar 1925, pp. 3-4.

Iancu, Marcel, „Estetica nouă”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 63, Noiembrie 1925, p. 3.

- Iancu, Marcel, „Filmul”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, Martie 1925, pp. 6-8.
- Iancu, Marcel, „Interiorul”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, p. 2.
- Iova, B., „Răsturnica”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 62, Octombrie 1925, p. 1.
- Istrati, Panait, „Între frumusețile artistice și liberarea omului (articol scris pentru «La Revue des Autodidactes» care trebuia să apară la Toulouse)”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 61, Octombrie 1925, p. 2.
- Kassak, Ludwig, „49”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, p. 3.
- Kassak, Ludwig, „Arta nouă în Ungaria”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, pp. 3-4.
- Le Corbusier, „Vers une architecture”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar 1925, p. 4., p. 10.
- Linze, Georges, „Aventure”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, Martie 1925, p. 8.
- Linze, Georges, „Belgique. La poesie nouvelle”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, p. 6.
- Linze, Georges, „Début”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 63, Noiembrie 1925, p. 3.
- Linze, Georges, „Lettre de Belgique. Etats D'ame”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 52, Ianuarie 1925, p. 4.
- Linze, Georges, „Route”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, p. 14.
- Malespine, Emile, „Vers” (cu dedicație pentru Marcel Ianco), în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, p. 8.
- Marinetti; Cangiullo, „Conseil de revision”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, Martie 1925, p. 15.
- Milorian, Sergiu, „Panait Istrati în țară”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 60, Septembrie 1925, p. 3.
- Nădass, Josef, „Ich Lebe”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, p. 4.
- Petrașcu, Milița, „Note despre sculptură”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 60, Septembrie 1925, p. 3.
- Petrașcu, Milița, „Procedee Noi”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 62, Octombrie 1925, p. 3.

Prampolini, „Scenodinamica. Invertissons les Roles”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, Martie 1925, pp. 4-5.

Reiter, Robert, „Tabala-Lied”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, p. 4.

Richter, Hans, „Principii”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar 1925, p. 2.

Tamas, Aladar, „Das Blut”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, p. 3.

Tavernier, Const., „Teatrul original”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55 – 56, Martie 1925, p. 6.

Tzara, Tristan, „Frontière”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 59, 28 Mai 1925, p. 8.

Tzara, Tristan, „Port”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, p. 8.

V., „EN BELGIQUE UN MANIFESTE GEORGES LINZE & son esthétique nouvelle du paysage”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 57-58, Aprilie 1925, pp. 7-8.

Vidran, ST., „Arta nouă”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 55-56, p. 4.

Vn., „Capitala Brumărescu”, în *Contimporanul*, Anul IV, No. 53-54, Februar, 1925, p. 2.

„Lettre ouverte a M. Paul Claudel”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 64, 1926, p. 2.

„Picasso. Compositia 1925”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 64, 1926, p. 1.

Arp, Hans, „Schneethlehem”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 64, 1926, p. 6.

Arp, Hans, „Weisst Du Schwarz Du”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 71, Decembrie 1926, p. 6.

C., G. Jacques, „Inițiere în misterele unei expoziții. Senzaționalele declarații ale Miliței Petrașcu și ale lui Marcel Iancu”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 65, 15 Martie 1926, pp. 3-4.

F. n., f. t., [anunț expoziție] în *Contimporanul*, Anul V, No. 64, 1926, p. 4.

Iancu, Marcel, „Cubism”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 71, Decembrie 1926, p. 4.

Malespine, Emile, „Déclaration”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 65, 15 Martie 1926, p. 4.

Malespine, Emile, „Poeme”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 64, 1926, p. 4.

Servranckx, Victor, „Confession”, în *Contimporanul*, Anul V, No. 64, 1926, p. 4.

„De Boek (Belgia): Pictură”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 75, Aprilie 1927, p. 6.

„Expoziția de artă nouă «Contimporanul». 1927. Milița Petrașcu, Marcel Iancu, A. Brătășanu”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, p. 1, p. 11.

„G. Flouquet (Belgia). Compoziție”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 75, Aprilie 1927, p. 14.

Bourgeois, Pierre, „Aspecte recente ale mișcării moderne în Belgia. Arhitectură și poezie”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 75, Aprilie 1927, p. 8.

Bourgeois, Pierre, „Sacramentalement”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 75, Aprilie 1927, p. 7. Bourgeois, Pierre, „Analyse”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 76, Maiu-Iunie 1927, p. 2.

Corsa, Filip, „Cinematograful”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, pp. 7-9.

Corsa, Filip, „Cinematograful”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, p. 8.

Corsa, Filip, „În expoziția «Contimporanului»”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 74, Martie 1927, p. 4.

Costin, G. Jacques, „Archimede” (text dedicat lui Marcel Iancu), în *Contimporanul*, Anul VI, No. 75, Aprilie 1927, pp. 6-7.

De Survage, „Mijloacele & Pictura”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 76, Maiu-Iunie 1927, p. 8.

Demetriade-Bălăcescu, Lucia, „Expoziția retrospectivă Henția la Ateneu”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 76, Maiu-Iunie 1927, p. 15.

F. n., „Reportajul Teatrului Național”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 76, Maiu-Iunie 1927, p. 16.

F. n., „Tudor Arghezi. Văzut de contimporanii săi (Cu prilejul volumului de poeme «Cuvinte potrivite»)”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 76, Maiu-Iunie 1927, pp. 11-13.

F. n., f. t., în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, pp. 10-12.

Hunt, Sidney, „The Diver”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 72, Ianuarie 1927, p. 7.

Iancu, Marcel, „Colorit”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, p. 7 și altele.

Iancu, Marcel, „Expoziția Werkbund: Die Wohnung. Arhitecturi”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 72, Ianuarie 1927, p. 9.

Linze, Georges, „Art du Temps”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 74, Martie 1927, p. 5.

Linze, Georges, „Prélude aux «Barbares devant les Banques». Livre de guerre”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 74, Martie 1927, p. 4.

Linze, Georges, „Un home...”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, p. 7.

M. I., „La Robert Delauney”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 73, Februarie 1927, p. 9.

Malespine, Emile, „Aventure”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 72, Ianuarie 1927, p. 3.

Malespine, Emile, „Comme une..”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 74, Martie 1927, p. 6.

Sărmanul Klopstock, „Cronica. Publicul”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 74, Martie 1927, p. 11.

T., „Erezia plasticeii oficiale”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 75, Aprilie 1927, p. 11.

Vantongerloo, G. Menton, „L2 = S”, în *Contimporanul*, Anul VI, No. 72, Ianuarie 1927, p. 8.

Sebastian, Mihail, „Deligventul Baudelare”, în *Contimporanul*, Anul VIII, No. 87, 1929, p. 2.

Sebastian, Mihail, „Povestea vorbii”, în *Contimporanul*, Anul VIII, No. 86, 1929, p. 4.

Sebastian, Mihail, „Povestea vorbii”, în *Contimporanul*, Anul VIII, No. 88, 1929, p. 4.

Bibescu, Martha, „Iuliu Maniu”, în *Contimporanul*, Anul IX, Nr. 93 – 94 – 95, 1930.

F. n., „În luna Martie 1930 va avea loc a 4-a expoziție a grupului de artă nouă: Milița Pătrașcu, Iancu, Marcel, Corneliu Mihăilescu, M. H. Maxy, P. Brătășanu, Victor Brauner”, în *Contimporanul*, Anul IX, No. 89-90, p. 16.

Iancu, Marcel, „Arhitectură socială”, în *Contimporanul*, Anul IX, No. 93-94-95, 1930, p. 10.

R. D., „Note, cărți & reviste”, în *Contimporanul*, Anul IX, Nr. 93 – 94 – 95, 1930.

Riegl-Dinu, Emil, „«Salon des Surindépendants» Expoziții Bucureștene. Sterian – Bălăcescu – Pătrașcu – Eleutheriade”, în *Contimporanul*, Anul IX, No. 89-90, 1930, pp. 11-12.

Riegler-Dinu, Emil, „Cei patru din Sala Ileana: Râmnicianu, Iancu, Petrașcu, Codreanu”, în *Contimporanul*, Anul IX, No. 91-92, Aprilie 1930, pp. 13-14.

Contimporanul, „Noi...”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 100, Noiembrie 1931, p. 1.

F. n., „Aspect sintetic al evoluției Contimporanului, a influențelor pe care le-a degajat și a operilor realizate.”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 100, Noiembrie 1931, p. 3.

F. n., „Catalogul expoziției Marcel Iancu, Milița Pătrașcu. 7-28 Februarie 1932. Sala Mozart”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 102, Ianuarie 1932, p. 8.

Noica, C., „Note, cărți & reviste”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 100, Noiembrie 1931, p. 15.

Riegler-Dinu, Emil, „Allegoria Ortodoxă”, în *Contimporanul*, Anul XI, No. 101, decembrie 1931, p. 5.

Bibliografie secundară

Antim, Ștefan, *Chestia evreiască. Studiu social*, Editura „Librăria Nouă”, Carol P. Segal, București, [f. a].

Bishop Rogers, Gayle, *British Modernism and Ortega's Spanish Vanguard. Cosmopolitan Visions of Europe, 1922-39*, Editura UMI, Evanston, Illinois, Iunie 2008.

Blaga, Lucian, „Abstracție și construcție”, în *Ferestre colorate. Însemnări și fragmente*, Editura Librăriei Diecezane, 1926, pp. 83-89.

Blaga, Lucian, *Trilogia culturii*, în Opere 9, Editura Minerva, București, 1985.

Boia, Lucian, *Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930 și 1950*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Humanitas, București, 2012.

Boilă, Zaharia, *Amintiri și considerații asupra mișcării legionare*, prefață de Livia Titieni Boilă, ediție îngrijită de Marta Petreu și Ana Cornea, notă asupra ediției de Marta Petreu, Editura Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 2002.

Boilă, Zaharia, *Memorii*, Editura Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 2003.

Butaru, Lucian T., *Rasism românesc. Componenta rasială a discursului antisemit din România până la Al Doilea Război Mondial*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj- Napoca, 2010.

Carol Iancu, „Cuvânt înainte”, în Nastasă, Lucian (ed.): *Antisemitismul universitar în România (1919-1930). Mărturii documentare*, prefață de Carol Iancu, Editura

Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Kriterion, Cluj- Napoca, 2011, pp. 7-11.

Călin, Vera, „Romanian Contributions to the European Avant-Garde”, în *Cross Currents*, Vol. 4, 1985, pp. 337-350.

Cernat, Paul, *Avangarda românească și complexul periferiei*, Editura Cartea Românească, București, 2007.

Cernat, Paul, *Contimporanul. Istoria unei reviste de avangardă*, Editura Institutul Cultural Român, București, 2007.

Cernat, Paul, *Vase comunicante. (Inter)fețe ale avangardei românești interbelice*, Editura Polirom, Iași, București, 2018.

Cherstich, Igor; Holbraad, Martin; Tassi, Nico, *Anthropologies of Revolution. Forging Time, People and Worlds*, Prima Ediție, Editura University of California Press, Oakland, California, 2020.

Cioroianu, Adrian, *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*, Ediția a II- a, Curtea Veche, București, 2007.

Ciupercă, I., *Opoziție și putere în România anilor 1922-1928*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1994.

Clinici, Daniel, *Avangardă și experiment. De la estetica negativă la cultura postmodernă*, Editura Tracus Arte, București, 2014.

Constantinescu-Iași, P., „Partidele politice și comunismul. Centriștii”, în *Socialismul. Organul Partidului Socialist Comunist (S. Ra. I. C.)*, Anul XVI, No. 118, Miercuri 1 Martie 1922, p. 1.

Cordoș, Sanda, *Ion Vinea un scriitor între lumi și istorii*, ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017.

Dobrogeanu-Gherea, C., „Arta pentru artă și arta cu tendinți”, *Critice (Studii și articole)*, Postfață și bibliografie de Mircea Iorgulescu, Editura Minerva, București, 1983, pp. 252-254.

Dobrogeanu-Gherea, C., *Neoioabăgia*, Editura Librăriei Socec & Comp., Societate Anonimă, București, 1910.

Dobrogeanu-Gherea, C., „Idelurile sociale și arta”, în *Critice (Studii și articole)*, Postfață și bibliografie de Mircea Iorgulescu, Editura Minerva, București, 1983, pp. 206-230.

Dobrogeanu-Gherea, C., „Materialismul economic și literatura”, II, în *Critice (Studii și articole)*, Postfață și bibliografie de Mircea Iorgulescu, Editura Minerva, București, 1983, pp. 281-289.

Dohotaru, Adi, *Socialiștii. O moștenire (1835-1921)*, Ediția I, Editura Cartier, Chișinău, 2019.

Drogoreanu, Emilia, *Influențe ale futurismului italian asupra avangardei românești. Sincronie și specificitate*, cuvânt înainte de Marco Cugno, postfață de Ion Bogdan Lefter, Editura Paralela 45, Pitești, 2004.

F. n., „Adunați pentru arestați :: și cei fără lucru ::”, în *Socialismul. Organul Partidului Socialist și al Uniunii Sindicale*, Anul XV, No. 16, Duminică 6 Februarie 1921, p. 1.

F. n., „Drama păcii, sau tratatul de la Versailles”, în *Socialismul. Organul Partidului Socialist și al Uniunii Sindicale*, Anul XIV, No. 294, Miercuri 12 Ianuarie 1921, p.1.

F. n., „Greva foamei de la Jilava”, în *Socialismul. Organul Partidului Socialist și al Uniunii Sindicale*, Anul XV, No. 7, Joi 27 Februarie 1921, p. 1.

F. n., „Remember”, în *Cuvântul Studentesc*, anul I, No. 11, joi 26 Aprilie 1923, p. 1.

F. n., „Se pregătește o ofensivă contra Republicii Sovietelor?”, în *Socialismul. Organul Partidului Socialist și al Uniunii Sindicale*, Anul XV, No. 16, Duminică 6 Februarie 1921, p. 1.

F. n., „Situația de la fabrica R. M. S. Iași”, în *Socialismul. Organul Partidului Socialist și al Uniunii Sindicale*, Anul XIV, No. 294, Miercuri 12 Ianuarie 1921, p.1.

Faur, Emilia, „«The Jewish Question» in the Pages of *Contimporanul*”, în *Studia UBB. Philosophia*, Special Issue, Vol. 65, 2020, pp. 73-86.

Faur, Emilia, „*Contimporanul* și difuzarea ideii de democratizare a vieții politice românești. Studiu al articolelor politice din anul 1923”, în *Vatra*, nr. 3-4, 2019, pp. 85-109.

Faur, Emilia, „Leftist critique or fight for democracy? *Contimporanul* covering The Trial from Dealul Spirii”, în *Studia UBB. Philosophia*, Special Issue, Vol. 64, , 2019, pp. 69-83.

Faur, Emilia, „Puterea artei, arta puterii. Relația avangardelor artistice cu sistemele politice totalitare”, coordonator științific Prof. univ. dr. Dan-Eugen Rațiu, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 2016.

Faur, Emilia, „The dynamic of the avant garde group around unu literary magazine”, în *Studia UBB. Philosophia*, Special Issue, Vol. 62, 2017, pp. 17-36.

Florentina Dorina, Andrei, *Comunismul românesc în dezbaterile politice și ideologice ale perioadei interbelice*, Ed. [s. n.], Alexandria, 2013.

Fulga, C., „Îmbunătățirea soartei studenților”, în *Cuvântul studențesc*, Anul I, No. 14, Duminica 13 Mai 1923, p. 3.

Ghitta, Maria, „Pregătiri pentru anul universitar 1923/24 și «naționalizarea» Clujului”, în *Apostrof*, Anul XXXI, nr. 12 (367), 2020, pp. 15-19.

Goldiș, Alex, „Avangarda românească, într-un triptic definitiv”, în *Vatra*, nr. 480-481, 3-4, Târgu-Mureș, 2011, pp. 32-34.

Gorun, Ion, „Pe calea cea bună. Partidul Național să devină nucleul unui mare partid democrat unitar”, în *Adeverul*, Anul XXXV, No. 11708, Duminică 11 Iunie 1922, pp. 1-2.

Groys, Boris, *Post- scriptumul comunist*, Editura Idea Design & Print, Cluj, 2009.

Gulea, Dan, *Domni, tovarăși, camarazi. O evoluție a avangardei române*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007.

Hall, Stuart, „The State in Question”, în McLennan, G.; Held, D.; Hall, S. (ed.): *The Idea of the Modern State*, Ed. Open University Press, Milton Keynes, 1984, pp. 1-28.

Harre, Angela, „Conceptul de progres: relația conflictuală dintre liberalism și intervenția statală”, în Neumann, Victor; Heinen, Armin (ed.): *Istoria României prin concepte. Perspective alternative asupra limbajelor social-politice*, Ed. Polirom, Iași, 2010, pp. 173-199.

Heinemann, Margot, „Left Review, New Writing and the broad alliance against Fascism”, în Timms, Edward; Collier, Peter (ed.): *Visions and Blueprints: Avant-garde Culture and Radical Politics in the Early Twentieth-century Europe*. Ed. Manchester University Press, locul, 1988, pp. 113-136.

Hitchins, Keith, *România. 1866 – 1947*, ediția a II-a, traducere din engleză de George G. Potra și Delia Răzdolescu, Ed. Humanitas, București, 1998.

Josan, Andrei, *Evoluții economice pe plan mondial în perioada interbelică*, Editura ASE, București, 2004.

Lovinescu, E., *Istoria Civilizației Române Moderne*, Editura Minerva, București, 1997.

Maftai, Ștefan, „Cosmopolitanism and Creativity in the Romanian avant-garde: The First Two Years of the Contimporanul Movement (1922-1923)”, în *Sztuka i Filozofia* 45, 2014, pp. 90-103.

Maioreescu, Titu, „Direcția nouă în poezia și proza română”, în *Critice, I (1866-1907)*, Opere I, ediție, note, variante, indice de Georgeta Rădulescu-Dulgheru și Domnica Filimon, Studiu introductiv de Eugen Todoran, Editura Minerva, București, 1978, pp. 155-214.

Maioreescu, Titu, „În contra direcției de astăzi în cultura română (1868)”, în *Critice I (1866-1907)*, Opere I, ediție, note, variante, indice de Georgeta Rădulescu-Dulgheru și Domnica Filimon, Studiu introductiv de Eugen Todoran, Editura Minerva, București, 1978, pp. 147-148.

Manoilescu, Mihail, *Rostul și destinul burgheziei românești*, Ed. Cugetarea – Georgescu Delafras, București, 1942.

Michaud, Eric și Krauss, Rosalind, „The Ends of Art According to Beuys”, în *October*, Vol. 45, The MIT Press, 1988, pp. 36-46.

Mincu, Marin, *avangarda literară românească. I. de la Urmuz la Eugen Ionescu*, Colecția Biblioteca pentru toți, Editura Minerva S. A., București, 1999.

Mincu, Marin, *avangarda literară românească. II. de la gellu naum la paul celan*, Colecția Biblioteca pentru toți, Editura Minerva S. A., București, 1999.

Morar, Ovidiu, „The Cosmopolitanism of the Romanian Avant-Garde”, în *Philologica Jassyensia*, Anul IX, No. 2 (18), 2013, pp. 241-247.

Morar, Ovidiu, *Avangardismul românesc*, Editura Fundației Culturale Ideea Europeană, București, 2005.

Nanu-Pășcan, El., „Ce zic femeile? Oportunitatea dreptului de vot al femeii”, în *Adeverul*, Anul XXXV, No. 11628, Sâmbătă 4 Martie 1922, pp. 1-2.

Neașu Gheorghe și Scurtu, Ioan, *Leonte Filipescu*, Editura Politică, București, 1973.

Oișteanu, Andrei, *Inventing the Jew. Antisemitic Stereotypes in Romanian and other Central-East European Cultures*, „Cuvânt înainte” de Moshe Idel, traducere din românește de Mirela Adăscăliței, Editura University of Nebraska Press, Lincoln and London, for the Vidal Sassoon International Center for the Study of Antisemitism (SICSA), The Hebrew University of Jerusalem, 2009.

Ornea, Z., *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, prefață de Marta Petreu, Ediția a IV-a, Editura Cartea Românească, București, 2015.

Ornea, Z., *Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea*, Editura Eminescu, București, 1980.

Petreu, Marta, *Blaga, între legionari și comuniști*, Polirom, 2021.

Petreu, Marta, *Cioran sau un trecut deocheat*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Polirom, 2011.

Petreu, Marta, *De la Junimea la Noica. Studii de cultură românească*, Polirom, 2011.

Pop, Ion, *Avangarda în literatura română*, a doua ediție, Editura Atlas, București, 1999.

Pop, Ion, *Avangarda în literatura română*, a treia ediție (definitivă), Editura Cartier, Colecția „Cartier popular” (coord. Gheorghe Erizanu), Chișinău, 2017.

Pop, Ion, *Avangarda în literatura română*, prima ediție, Editura Minerva, București, 1990.

Pop, Ion, *Avangarda Românească*, antologie, studiu introductiv, cronologie, referințe critice și note de Ion Pop, cu postfață de Eugen Simion, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2015.

Popescu, Andrei, *Grigore Filipescu: viața, activitatea și năzbâtiile unui om politic controversat*, Editura Vremea, București, 2020.

Purcaru, Ilie, „Ion Vinea. «Fiecare epocă spune: poetul are cuvântul»”, în *Poezie și politică. Convorbiri cu...Miron Radu Paraschivescu, Ion Vinea, Petre Pandrea, Geo Dumitrescu, Adrian Păunescu, Marin Sorescu, Cezar Baltag, Ilie Constantin, Ana Blandiana, Virgil Teodorescu, Nichita Stănescu, Paul Anghel*, Ed. Albatros, Iași, 1972 (Republica Socialistă Română), pp. 39-60.

Rp. „Spre concentrarea opoziției”, în *Adeverul*, Anul XXXV, No. 11723, Luni 26 Iunie 1922, p. 3.

Saler, Michael T., *The Avant- Garde in Interwar England: Medieval Modernism and London Underground*, Oxford University Press, New York, 1999.

Sandquist, Tom, *Dada East. The Romanians. The Romanians of Cabaret Voltaire*, The MIT Press, Cambridge Massachusetts, Londra, Anglia, 2006.

Schwarzfeld, Moses, *Evreii în literatura populară română*, Editura Tritonic, București, 2004.

Sdrobiș, Dragoș, *Limitele meritocrației într-o societate agrară. Șomajul intelectual și radicalizarea politică a tineretului în România interbelică*, Colecția Historia (coord. Mihai-Răzvan Ungureanu), Editura Polirom, Iași, 2015.

Talmon, J. L., *Political Messianism. The Romantic Phase*, Vol. II The History of Totalitarian Democracy, Editura Secker & Warburg, London, 1960.

Tănase, Stelian, *Avangarda românească în arhivele Siguranței*, Editura Polirom, Iași, 2008.

Tănase, Stelian, *Clienții lu' Tanti Varvara*, a doua ediție, Editura Humanitas, București, 2008.

Tracu-Iași, Grigore, *Țara mea. Memorii 1919-1920*, editor Fabian Anton, București, Editura Ararat, 1998.

UNU, „Coliva lui Moș Vinea”, în *Unu*, Anul III, Nr. 29, Septembrie 1930.

Vlasiu, Ioana, „Modernitățile picturii românești interbelice”, în Kessler, Erwin *et all* (ed.). *Culorile avangardei. Artă în România 1930- 1950*, Editura Institutul Cultural Român, București, pp. 35-61.

Voronca, Ilarie, „Suprarealism și Integralism”, în *Integral. Revistă de sinteză modernă*, No. 1, 1 Martie 1925, p. 5.

Zaharescu, Dim., „Iarăși problema cantinelor”, în *Cuvântul studentesc*, Anul IV, No. 1, 24 Noembrie 1927, p. 4.

Zeletin, Șt., *Neoliberalismul. Studii asupra istoriei și politicii burgheziei române*, Editura „Pagini agrare și sociale”, București, 1927.

Dicționare și enciclopedii

Albu, Alexandru D. et all (colegiul de redacție), *Dicționar de economie politică*, Editura Politică, București, 1974.

Gabriel Ștrempel (coord. general); Lucreția Angheluță (coordonare bibliografică); Salomeea Rotaru et all (autori), *Bibliografia românească modernă (1831-1918)*, Vol. IV (R-Z), Editura Academiei Române, București, 1996.

Miller, David (ed.), *Enciclopedia Blackwell a gândirii politice*, Editura Humanitas, București, 2006.

Ryan, Alan, „Chapter 14. Liberalism”, în Goodin, Robert E.; Pettit, Philip; Pogge, Thomas: *A Companion to Contemporary Political Philosophy*, Ediția a 2-a, Vol. I, Editura Blackwell Publishing Ltd, Oxford, 2007, pp. 360-382.

Simion, Eugen (coord. general), Bedrosian, Magdalena et all (coordonare și revizie), *Dicționarul general al literaturii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2004.

Straje, Mihail, *Dicționar de pseudonime*, Editura Minerva, București, 1973.

Zaciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel (coord.), *Dicționarul Scriitorilor Români*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1998.

e-Bibliografie

„Constituția României din 1923”, în *Monitorul Oficial*, nr. 282/29, mar. 1923, http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htm_act_text?id=1517, consultat la 13.07.2018.

Alvizu, Josh, „Simultaneism (simultanéisme)”, în *The Routledge Encyclopedia of Modernism*, Ed. Taylor and Francis, 2016, <https://www.rem.routledge.com/articles/simultaneism-simultaneisme>, consultat la 14 Martie 2023.

Baudrillard, Jean, „Modernity”, în *Canadian Journal of Political and Social Theory/Revue canadienne de théorie politique et sociale*, Volumul XI, No. 3, 63 – 64, 1987, pp. 63-64, 14153-Article Text-11128-1-10-20150702.pdf, consultat la 19.03.2023.

Buck-Morss, Susan, „Avant-Garde and the Bolshevik Time”, note de curs 2006, bazate pe materialul din *Dreamworld and Catastrophe: The Passing of Mass Utopia in East and West*, Cambridge, MIT Press, 2000, <https://www.susanbuckmorss.info/media/files/art-and-bolshevik-time.pdf>, consultat la 11.03.2023.

Clej, Petru, „Nicolae Iorga – istoric, politician, antisemit non-violent, ucis de antisemiți”, în RFI România, apărut la 24 noiembrie 2021, <https://www.rfi.ro/cultura-140141-nicolae-iorga-istoric-politician-antisemit-non-violent-ucis-de-antisemiti>, consultat la 11.02.2023.

Elder, R. Bruce, „Hans Richter and Viking Eggeling: The Dream of Universal Language and the Birth of The Absolute Film”, în Graf, Alexander; Scheunemann, Dietrich (ed.): *Avant-Garde Film*, Editura Rodopi, Amsterdam, New-York, 2007, pp. 9-53, http://rbruceelder.com/documents/writing/bibliography/film/critical_writing/2007_Elder_R_Bruce_Hans_Richter_and_Viking_Eggeling_The_Dream_of_Universal_Language_and_the_Birth_of_The_Absolute_Film.pdf, consultat la 12.03.2023.

Enciclopedia Britannica, <https://www.britannica.com/event/Massacre-of-Saint-Bartholomews-Day>, consultat la 07.05.2020.

Encyclopedia Britannica Online, <https://www.britannica.com/biography/Valery-Nicolas-Larbaud>, consultat online la 03.03.2023.

Merriam-Webster Dictionary Online, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/crony%20capitalism>, consultat la 01.02.2021.

Rees, A. L., „The Absolute Film”, British Film Institute, Londra, pp. 37-40, https://monoskop.org/images/7/71/Rees_AL_1999_The_absolute_film.pdf, consultat la 12.03.2023.

Roselli, Alessandro, *Economic Philosophies. Liberalism, Nationalism, Socialism: Do They Still Matter?*, Palgrave Macmillan / Springer, Cham, Switzerland, 2020 (eBook), <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-53317-5>, consultat la 27.03.2023.

Starr, Paul, „Chapter 1. Liberalism and the Discipline of Power”, în *Freedom's power: The True Force of Liberalism*, Basic Books, Aprilie 2007, pp. 20, <https://www.princeton.edu/~starr/articles/articles07/Starr-Liberalism-Ch1.pdf>, consultat la 13.07.2018.

Zaharia Filipaș, Elena (ed.), *Ion Vinea. Opere V. Publicistica*, Ed. Fundația Națională pentru Știința și Arta Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 2003, <https://bibl-dlr.lingv.ro/BAZA%20DE%20DATE%20DLR/CARTI/VINEA/VINEA,%20O.%20V/VI NEA,%20O.%20V.%20ocr.pdf>, consultat la 07.06.2023.